

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu

Osobná asistenciu je pomoc fyzickej osobe s ŤZP pri stanovených činnostiach, ktorú vykonáva **osobný asistent**.

Účelom osobnej asistencie je :

- aktivizácia,
- podpora sociálneho začlenenia osoby s ŤZP,
- podpora jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí,
- vykonávanie pracovných, vzdelávacích a voľnočasových aktivít.

Rozsah osobnej asistencie sa určuje podľa stanoveného zoznamu činností, ktoré si nemôže osoba s ŤZP vykonávať sama, a počtu hodín, ktoré sú potrebné na ich vykonanie.

Počet hodín osobnej asistencie sa určuje na obdobie kalendárneho roka a je **najviac 7 300 hodín ročne**.

Osobný asistent

Osobný asistent:

- môže byť len fyzická osoba, ktorá dovŕšila najmenej 18 rokov veku a má spôsobilosť na právne úkony.
- môže **vykonávať osobnú asistenciu najviac desať hodín denne**. Toto obmedzenie neplatí, ak sa osobná asistenciu vykonáva v čase, keď sa fyzická osoba s ŤZP zdržiava mimo miesta svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu.
- rodinný príslušník fyzickej osoby s ŤZP môže vykonávať osobnú asistenciu najviac štyri hodiny denne, a to len na vybrané druhy činností zo zákonom ustanoveného zoznamu činností.

Osobnú asistenciu **nemôže vykonávať** fyzická osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v činnostiach, ktoré má vykonávať ako osobný asistent. Osobnú asistenciu nemôže vykonávať ani rodič dieťaťa do dosiahnutia jeho plnoletosti (ak je osobou s ŤZP dieťa); osoba, ktorá prevzala také dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu; profesionálny rodič; súdom ustanovený opatrovník osoby s ŤZP.

Osobný asistent vykonáva osobnú asistenciu na základe písomnej zmluvy:

- o výkone osobnej asistencie uzatvorenej medzi fyzickou osobou s ŤZP a osobným asistentom,
- uzatvorenej medzi fyzickou osobou s ŤZP a agentúrou osobnej asistencie.

Písomná zmluva o výkone osobnej asistencie **obsahuje** najmä:

- druh vykonávaných činností podľa stanoveného zoznamu činností a rozsah vykonávaných činností,
- obdobie výkonu osobnej asistencie,
- práva a povinnosti osobného asistenta,
- odmenu a spôsob vyplácania odmeny,
- dôvody odstúpenia od zmluvy o výkone osobnej asistencie.

Osobný asistent je **dôchodkovo poistený** ako tzv. poistenec štátu, ak:

- vykonáva osobnú asistenciu v rozsahu najmenej 140 hodín mesačne,
- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- podá prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu výkonu osobnej asistencie; ak vykonáva osobnú asistenciu v rámci peňažného príspevku na osobnú asistenciu v uvedenom rozsahu, nemusí si podať prihlášku,
- nie je dôchodkovo poistený z iných dôvodov (napríklad zamestnanie, výkon samostatne zárobkovej činnosti) a
- nebol mu priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok alebo nedovŕšil dôchodkový vek.

Ak je osobný asistent dôchodkovo poistený ako tzv. poistenec štátu a sporí si na dôchodok, príspevky na starobné dôchodkové sporenie zaňho uhrádza štát. V prípade, že takáto osoba vykonáva zárobkovú činnosť ako zamestnanec alebo ako povinne nemocensky a dôchodkovo poistená SZČO, platí poistné na sociálne poistenie rovnako ako iní zamestnanci, resp. SZČO, a štát za ňu neplatí ani poistné na dôchodkové poistenie ani príspevky na starobné dôchodkové sporenie. Bližšie informácie o sociálnom poistení osobných asistentov poskytuje Sociálna poisťovňa.

Ak osobný asistent **nie je zamestnancom ani samostatne zárobkovo činnou osobou** a jeho príjem nepresahuje stanovenú hranicu, poistné na zdravotné poistenie zaňho platí štát. Bližšie informácie o zdravotnom poistení osobných asistentov poskytujú zdravotné poisťovne.

Z odmeny za osobnú asistenciu **si osobný asistent platí daň z príjmu fyzických osôb**. Bližšie informácie o daňových povinnostiach osobného asistenta poskytujú daňové úrady.

Osobného asistenta si vyberá fyzická osoba s ŤZP sama. Jedna fyzická osoba s ŤZP môže mať viacerých osobných asistentov.

Podmienky nároku

Peňažný príspevok **sa poskytuje**:

- osobe s ŤZP, ktorá je podľa komplexného posudku odkázaná na osobnú asistenciu,
- ak sa osobná asistenciu vykonáva pri stanovených činnostiach,
- ak úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok možno poskytnúť aj dieťaťu v profesionálnej náhradnej rodine; dieťaťu, pre ktoré sú vykonávané opatrenia v zariadení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou na sprevádzanie do školy mimo tohto zariadenia; plnoletej osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Peňažný príspevok **sa neposkytuje**, ak:

- osobnú asistenciu vykonáva rodič alebo náhradný rodič dieťaťa s ŤZP do 18 rokov,
- osobnú asistenciu vykonáva súdom ustanovený opatrovník osoby s ŤZP,
- sa osobe s ŤZP poskytuje opatrovanie alebo opatrovateľská služba.

Žiadosť o príspevok

Žiadosť o priznanie peňažného príspevku **sa podáva písomne na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny** príslušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa. Nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby. Žiadosť musí obsahovať odôvodnenie.

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

- Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu (.PDF)

Konanie o príspevku

Konanie o priznanie peňažného príspevku sa začína na základe písomnej žiadosti. **Podkladom na rozhodnutie o príspevku je komplexný posudok.**

Ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za osobu s ŤZP, je lekársky posudok podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu.

Ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku. Ak nemôže príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Výška príspevku

Výška príspevku

Výška peňažného príspevku zodpovedá ročnému rozsahu osobnej asistencie určenej v eurách.

Sadzba za 1 hodinu osobnej asistencie je 5,20 € .

Výška sa znižuje o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť. Iný príjem osoby s ŤZP nemá vplyv na výšku príspevku.

Výplata príspevku

Nárok na peňažný príspevok vzniká právoplatným rozhodnutím príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o jeho priznaní.

Peňažný príspevok sa:

- prizná a vypláca od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o peňažnom príspevku na kompenzáciu,
- poskytuje za celý kalendárny mesiac, a to aj vtedy, keď podmienky nároku boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca,
- vypláca mesačne pozadu,
- vypláca mesačne na základe predloženého výkazu o odpracovaných hodinách osobnej asistencie za predchádzajúci kalendárny mesiac.

Peňažný príspevok sa vypláca v eurách:

- v hotovosti alebo
- bezhotovostným prevodom na žiadosť fyzickej osoby s ŤZP, ktorej sa peňažný príspevok na osobnú asistenciu priznal
 - na jej účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky so sídlom na území Slovenskej republiky alebo
 - na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky so sídlom na území Slovenskej republiky alebo inej osoby, ktorú si fyzická osoba s ŤZP, ktorej sa peňažný príspevok na osobnú asistenciu priznal, určí.

Povinnosti oprávnenej osoby

Osoba s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok, je, okrem iných povinností uvedených v § 57, **povinná** najmä:

- predložiť jedno vyhotovenie zmluvy o výkone osobnej asistencie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ak má uzatvorenú zmluvu už v čase podania žiadosti tak zároveň so žiadosťou, v ostatných prípadoch do 5. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca po uzatvorení zmluvy),
- predložiť do 8 dní dodatok k zmluve o výkone osobnej asistencie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny,
- oznámiť zánik právneho vzťahu založeného zmluvou o výkone osobnej asistencie do 8 dní úradu práce, sociálnych vecí a rodiny,
- predložiť výkaz o odpracovaných hodinách osobnej asistencie za každý kalendárny mesiac príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak bol osobe s ŤZP priznaný príspevok právoplatným rozhodnutím,
- predložiť príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny potvrdenie o vyplatených odmenách osobnému asistentovi za každý kalendárny mesiac po jej vyplatení, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca,
- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku a výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výplatu a výšku peňažného príspevku na kompenzáciu,
- poskytnúť úradu súčinnosť pri kontrole kvality a rozsahu vykonávanej osobnej asistencie najmä poskytnúť informácie o čase a mieste vykonávania osobnej asistencie a umožniť výkon kontroly v prostredí, v ktorom sa osobná asistencia vykonáva (túto povinnosť má spoločne s osobným asistentom)

Zánik nároku

Nárok na peňažný príspevok **zanikne**:

- ak **sa poskytol neprávom** alebo jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel,
- ak príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny **zistí nedostatky** závažného charakteru týkajúce sa kvality a rozsahu pomoci vykonávanej pre osobu s ŤZP,
- ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na peňažný príspevok (napríklad ak osoba s ŤZP po opätovnom prehodnotení zdravotného stavu už nie je fyzickou osobou s ŤZP alebo hodnota jej majetku je vyššia ako 39 833 €),
- dňom smrti osoby s ŤZP, ktorej sa peňažný príspevok poskytoval - príspevok sa vyplatí osobnému asistentovi za činnosti vykonané a nevyúčtované do dňa smrti osoby s ŤZP.

Dokumenty

- [Zoznam činností na účely určenia rozsahu potrebnej osobnej asistencie \(.PDF\)](#)
- [Výkaz o odpracovaných hodinách osobnej asistencie \(.PDF\)](#)
- [Potvrdenie o vyplatených odmenách osobnému asistentovi \(.PDF\)](#)

Odkazy

- [Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Legislatíva

- [Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)
- [Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 172/2019, ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku na opatrovanie](#)